

فصلنامه علمی - پژوهشی طب مکمل، شماره ۱، بهار ۱۳۹۳

تأثیر رایحه بهارنارنج بر کیفیت خواب بیماران قلبی بستری در بخش مراقبت‌های ویژه قلبی

رضا ضیغمی^۱، فریبا محمدی حریری^{۲*}، شبنم جلیل‌القدر^۳، محمود علیپور حیدری^۴

۱. رضا ضیغمی، استادیار، دکترای آموزش پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، ایران.
۲. فریبا محمدی حریری، دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، ایران.
۳. شبنم جلیل‌القدر، دانشیار، متخصص کودکان و فلوشیپ خواب، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، ایران.
۴. محمود علیپور حیدری، استادیار، دکترای آماری، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، ایران.

تاریخ دریافت: ۹۲/۱۰/۲۹ تاریخ پذیرش: ۹۳/۰۳/۰۲

چکیده

مقدمه: اختلالات خواب و هیپوکسی متناوب، منجر به توسعه عوارض عروقی می‌شود. رایحه‌درمانی باعث آزادسازی اندورفین در مغز و ایجاد حس خوب بودن می‌شود. بهارنارنج یک گیاه آرام‌بخش و تقویت‌کننده خواب است این مطالعه با هدف «تعیین تأثیر رایحه بهارنارنج بر کیفیت خواب بیماران قلبی» طراحی گردید.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع کارآزمایی بالینی با گروه کنترل، پیش‌آزمون و پس‌آزمون است. دو بخش مراقبت ویژه قلبی بر اساس تخصیص تصادفی به دو گروه کنترل و مداخله تقسیم و بیماران بستری در این بخش‌ها بر اساس معیارهای ورود، وارد مطالعه شدند. سه شب متوالی، رایحه‌درمانی با اسانس بهارنارنج ۱۰ درصد انجام شد و پرسش‌نامه خواب بیمارستانی برای بررسی کیفیت خواب شب گذشته آنان به صورت قبل و بعد، در هر دو گروه آزمودنی تکمیل گردید. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار SPSS و آزمون‌های آماری کای‌دو، تی تست، یو من ویتنی و ویلکاکسون مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: نمونه‌ها در هر گروه ۳۰ نفر بودند که از نظر ویژگی‌های زمینه‌ای تفاوت معناداری نداشتند ($p > 0.05$). تأثیر رایحه‌درمانی با اسانس بهارنارنج بر کیفیت خواب بیمارستانی در بین افراد دو گروه با استفاده از آزمون‌های آماری، معنی‌دار بود ($p < 0.05$). کیفیت خواب در مقوله‌های وضعیت خواب بیمار در شب گذشته، دفعات بیدار شدن از خواب در طول شب، وضعیت خواب شب گذشته، رضایت از خواب شب گذشته، و مدت انتظار جهت شروع خواب، در دو گروه آزمون تفاوت معنی‌دار داشت ($p < 0.05$). اما در زمینه مدت زمان شروع، طول خواب و خوابیدن مجدد پس از بیدار شدن تأثیر معناداری نداشت.

نتیجه‌گیری: رایحه‌درمانی با اسانس بهارنارنج را می‌توان به عنوان درمان کمکی برای اختلالات خواب در بیماران قلبی استفاده نمود.

کلیدواژه‌ها: رایحه‌درمانی، بیماران قلبی، اسانس بهارنارنج، کیفیت خواب، مراقبت ویژه.

*نویسنده مسئول: E.mail: aseman_f_hariry@yahoo.com